

Xavier Morlans

VINE I VEURÀS

Dotze guions de primer anunci

Emaús maior 5

Xavier Morlans

VINE I VEURÀS

Dotze guions de primer anunci

Col·lecció Emaús maior 5
Centre de Pastoral Litúrgica

Sumari

Els dotze guions. Visió de conjunt	6	<i>Guia 8</i>	
Presentació.....	9	El fill pròdig	103
<i>Guia 1</i>		<i>Guia 9</i>	
Jesús i la samaritana	29	El do del Ressuscitat.....	115
<i>Guia 2</i>		<i>Guia 10</i>	
Jesús i Nicodem	41	Maria acull la Paraula de Déu	129
<i>Guia 3</i>		<i>Guia 11</i>	
Jesús i el cec	49	Tinc set.....	139
<i>Guia 4</i>		<i>Guia 12</i>	
Jesús des de la creu	59	Jesús assumeix els nostres mals	151
<i>Guia 5</i>		<i>Cants que s'utilitzen en aquests guions</i>	<i>163</i>
Jesús i Llätzer.....	71	<i>Apèndix:</i>	
<i>Guia 6</i>		Pauta per al testimoni de la pròpia	
Jesús i Maria Magdalena	83	trobad amb Jesucrist.....	181
<i>Guia 7</i>		Pregàries bàsiques.....	185
Jesús a casa.....	93		

Els dotze guions. Visió de conjunt

	Títol	Accent	Cançó	Introducció progressiva d'elements	Textos per donar / Cançons per escoltar
1	Jesús i la samaritana Jn 4,1-15 <i>Dona'm d'aquesta aigua</i>	Voluntat d'apropar-se a Jesús i acollir el do que Ell ofereix	<i>Dona'm d'aquesta aigua</i>		
2	Jesús i Nicodem Jn 3,1-8 <i>Néixer de nou</i>	Desig de néixer de nou i de «dalt»	<i>Néixer de nou</i>	Testimoni	
3	Jesús i el cec Mc 10,46-52 <i>Senyor, que hi vegi!</i>	La invocació com a exercici de la llibertat	<i>Jesús, que hi vegi!</i>	Verbalització lliure de la invocació a l'Esperit Sant	Cançó <i>Amor preciós</i>
4	Jesús des de la creu Jn 12,20-36 <i>Jo atrauré tothom cap a Mi</i>	Adreçar-se personalment a Jesús crucificat	<i>Senyor, que et conegui</i>	Verbalització lliure de la ressonància personal	Pregària d'acceptació de Jesucrist
5	Jesús i Llätzer Jn 11,1-44 <i>Traieu la llosa!</i>	Demandar a Jesús que ens tregui «la llosa» dels dubtes, pors i resistències	<i>La llosa dels dubtes</i>		

	Títol	Accent	Cançó	Introducció progressiva d'elements	Textos per donar / Cançons per escoltar
6	Maria Magdalena Jn 20,11-18 <i>Dona, ¿per què plores?</i>	Lliurar a Jesús les pèrdues, els dols i les ferides	<i>Que pugui sentir</i>	Testimoni Suport de tots a la verbalització lliure	
7	Jesús a casa Ap 3,20 <i>Soc a la porta i truco</i>	El gest explícit d'obrir el cor a Jesús	<i>T'obro la porta</i>	Visualització	Cançó <i>Soc a la porta i truco</i>
8	El fill pròdig Lc 15, 11-31 <i>Pare, he pecat contra tu</i>	Voluntat radical de tornar a Déu	<i>Pare, he pecat</i>	Pregària dels fidels	
9	El do del Ressuscitat Jn 20,19-23 <i>Rebeu l'Esperit Sant</i>	L'experiència del perdó	<i>Que pugui perdonar</i>	El Parenostre	La pregària del perdó
10	Maria acull la Paraula de Déu Lc 1,26-38 <i>Que es faci en mi segons la teva Paraula</i>	Acollir la Paraula que és Jesús mateix	<i>Que es faci en mi, Senyor</i>	Testimoni	
11	Tinc set Jn 19,28-30 <i>Estima'm tal com ets</i>	Acceptar ser estimat per Déu tal com soc	<i>Pare, t'estimo</i>		Text d'un monjo francès: <i>Estima'm tal com ets</i>
12	Jesús assumeix els nostres mals Lc 3,21-22 <i>Tot el poble es feia batejar, i Jesús també fou batejat</i>	Deixar-se «afectar» personalment per la salvació de Jesucrist	<i>Tu ets el Fill estimat</i>	Visualització	

Presentació

I. Consideracions generals

1. Finalitat

- «No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida, i amb això, la direcció decisiva» (BENET XVI, *Déu és amor* 1).¹
- Aquests guions de primer anunci volen ser uns instruments per a propiciar una de les formes d'aquest esdeveniment, d'aquesta trobada amb la Persona de Jesucrist vivent: a través de la força comunicativa de l'Evangelí com a bona notícia de l'amor de Déu que arriba ara i aquí pel seu mateix anunci i proclamació.
- La proposta núm. 9 del Sínode de Bisbes sobre la Nova Evangelització (Roma octubre 2012) era molt explícita demanant aquest tipus de materials:

La base de qualsevol anunci, la dimensió kerigmàtica, la Bona Nova, destaca l'anunci explícit de la salvació. «Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo havia rebut: Crist morí pels nostres pecats, com deien ja les Escriptures, i fou sepultat; ressuscità el tercer dia, com deien ja les Escriptures, i s'aparegué a Cefes i després als Dotze» (1Co 15,3-5).

El «primer anunci» és el lloc on el kerigma, el missatge de la salvació del misteri pasqual de Jesucrist, és proclamat amb gran poder espiritual, capaç de provocar el penediment del pecat, la conversió del cor i la decisió de la fe.

Al mateix temps, ha d'haver-hi continuïtat entre el primer anunci i la catequesi que ens instrueix en el dipòsit de la fe. Considerem que cal comptar amb un Pla Pastoral per al primer anunci, que mostra un trobament viu amb Jesucrist. Aquest document pastoral proporcionaria els primers elements d'un procés catequètic, permetent la seva integració en la vida de la comunitat parroquial. Els pares sinodals han proposat que es redactin directrius per al primer anunci del kerigma.

Aquest compendi inclouria:

- L'ensenyament sistemàtic sobre el kerigma en l'Escriptura i en la Tradició de l'Església catòlica;
- Ensenyaments i cites de sants missioners i màrtirs en la nostra història catòlica, que ens ajudaria en els nostres desafiaments pastorals d'avui;
- Qualitat i directrius per a la formació d'evangelitzadors catòlics avui.²

1 Quan aquest llibre estava ja en fase d'edició ha aparegut l'exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium* del papa Francesc (24 novembre 2013) document que, tot recollint les propostes del Sínode dels Bisbes de 2012 sobre *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana*, proposa un autèntic pla de renovació de tota l'Església catòlica a l'entorn, entre d'altres, de dos pivots: l'anunci joïós de l'Evangelí i l'opció preferencial pels pobres. Al llarg del document les referències ben explícites i estimulants al primer anunci són constants.

2 *Documents d'Església* 1020 (15 gener 2013) 52. Sobre el primer anunci han aparegut en els últims anys diverses

- Respecte de la petició del Sínode, aquests dotze guions cobreixen el primer moment d'aquest Pla Pastoral del primer anunci i han de tenir la seva continuïtat en uns materials de catequesi bàsica.³
- Els guions com a tals no suposen un ordre temàtic ni seqüencial, en certa manera es pot dir que són intercanviables.
- No es tracta doncs d'un material de tipus catequètic o discursiu, sinó d'uns elements molt més bàsics i anteriors a la catequesi.⁴
- L'única finalitat d'aquests guions és, doncs, propiciar un acostament viu a la persona de Jesucrist per part dels qui assisteixen a aquestes trobades. Per dir-ho amb diverses expressions es tracta de:
 - Facilitar l'obertura del cor a Jesucrist,
 - L'adhesió personal a Ell,
 - L'establiment d'un primer (o renovat) vincle intel·lectual i emocional amb Ell.
- En parlar de primer anunci, doncs, ens estem referint a l'acció evangelitzadora que precedida i acompanyada del millor testimoni de vida i en un context de diàleg intenta engendrar la primera fe –o desvetllar la fe adormida– en el cor de la persona.

2. Origen

- Aquests dotze guions van començar a prendre forma en les primeres sessions de la proposta que es va anomenar *Tornar a creure* en la parròquia barcelonina de Sant Ramon de Penyafort durant la tardor del 2002. Des d'aleshores, cada curs, una nova generació d'equips laics i d'assistents a les trobades els han usat i els han rebut respectivament.
- Durant gairebé dotze anys els guions han anat fent un rodatge que els ha donat la forma i concreció actual. Van servir també com a material pràctic per a cursos de formació d'evangelitzadors a la diòcesi de Solsona (des de l'any 2003), com també en el curs d'Animadors laics de *L'itinerari diocesà de renovació cristiana* de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat (2011-2012) i de l'Escola diocesana d'evangelització de la diòcesi de Barcelona (2012-2013).

publicacions, entre elles: J. GEVAERT, *El primer anuncio. Proponer el Evangelio a quien no conoce a Cristo. Finalidades, destinatarios, contenidos, modos de presencia*, Sal Terrae: 2004; X. MORLANS, *El primer anuncio. El eslabón perdido*, PPC: 2009; J. C. CARVAJAL BLANCO, *Pedagogía del primer anuncio. El evangelio ante el reto de la increencia*, PPC: 2012.

3 Per a més endavant està prevista la publicació d'aquests materials de catequesi per a una segona fase del procés d'iniciació cristiana d'adults. Per a una visió global del procés vegeu *Ritual de la iniciació cristiana d'adults* (RICA), Barcelona: Editorial Balmes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1985, 10-20.

4 Sobre la diferència i la relació entre primer anunci i catequesi podeu veure X. MORLANS, *El primer anuncio. El eslabón perdido*, Madrid: PPC 2009, 55-65.

- Tota metodologia és relativa, filla d'un context, d'unes preocupacions i d'unes opcions. Aquesta també. Però el cert recorregut experimentat i uns resultats comprovables els dona una mínima credibilitat, a diferència del que fóra un material purament teòric o encara sense experimentar.

3. Usuaris

- L'ús d'aquests materials demana la constitució d'un equip d'un mínim de tres o quatre laics degudament mentalitzats i entrenats en aquesta metodologia, amb l'acompanyament d'un consiliari prevere, diaca, religiós o religiosa.
- La posada en pràctica d'aquests materials suposa que a nivell d'una parròquia, agrupació de parròquies, arxiprestat, o moviment cristià s'ha iniciat prèviament un procés de planificació d'una acció evangelitzadora que té com a objectiu invitar persones a aquestes trobades.

4. Destinataris

- Són destinataris d'aquesta oferta de trobades de primer anunci quatre grups prou definits:
 1. Els qui no coneixen Jesucrist i busquen un sentit a la vida o per alguna raó volen conèixer la proposta cristiana. Són els anomenats *agnòstics, no creients* –i inclús *indiferents*– als quals vol arribar una renovada empena evangelitzadora.
 2. Els qui havent conegut Jesucrist en alguna etapa anterior de la seva vida (infància i joventut especialment) després se'n van allunyar, i en un moment donat de la seva vida senten ganes de tornar a apropar-s'hi. Aquest són els qui s'ha convingut en anomenar *els qui tornen a la fe*.⁵
 3. Els qui sense haver deixat la fe practiquen poc i solen fer-ho en algunes circumstàncies especials de l'any (Nadal, Pasqua) o amb motiu d'algun sagrament de pas (baptisme, primera comunió, casament, exèquies). Són els anomenats *practicants ocasionals*.
 4. Els catòlics *practicants habituals* que senten la necessitat de revifar, desvetllar i personalitzar més la seva relació amb Jesucrist.
- L'experiència ens diu que quan un arxiprestat convoca una iniciativa d'aquest tipus en les primeres sessions un 90% dels assistents són cristians de missa dominical –per tant de l'últim grup. Els fa molt de bé, però el repte pastoral és intentar arribar als altres tres grups. És a dir, cal convèncer els catòlics habituals perquè invitin personalment i acompanyi'n a persones dels altres tres grups a aquestes trobades de primer anunci.

II. Opcions pastorals

1. Metodologia de temps breu i intens

- A qui està més avesat a metodologies de temps llarg i discursiu –la catequesi d’adults, la revisió de vida, les trobades de formació bíblica– li sobta d’entrada el caràcter propositiu i directe d’aquests guions que des del primer moment conviden els assistents a implicar-se en la mesura que vulguin en una activitat espiritual com és invocar Déu.
- Aquest caràcter directe està justificat per la necessitat de tornar a proposar la frescor de l’Evangeli en una societat altament secularitzada i postcristiana. No vol dir que sigui l’única manera de fer-ho, però sí que se’n veu cada vegada més la necessitat. En principi sempre que es pugui i hi hagi les condicions adequades, sembla de sentit comú començar utilitzant mètodes de temps breu i intens per a passar després a oferir les metodologies de temps llarg i discursiu una vegada la persona ja té un cert interès en la proposta cristiana.
- Òbviament no es tracta d’entrar en una guerra entre partidaris de les metodologies de temps breu i intens i partidaris de les metodologies de temps llarg i discursiu, sinó de saber usar unes i altres en el moment adequat.
- Mircea Eliade, el famós estudiós de les religions, deia que el temps de les cerimònies religioses en l’antigor –temps breu i intens– ha passat a ser en la societat secularitzada el temps dels espectacles artístics (cinema i teatre). En certa manera, una sessió de primer anunci ha de propiciar –salvant les distàncies– una experiència intensa, com la d’una bona pel·lícula o una bona obra de teatre.

2. Prioritat de l’escolta i de la recepció

- Sobta també en aquesta proposta, l’absència de dinàmiques de grup, com per exemple, una presentació inicial dels assistents, un moment per abocar les vivències relacionades amb la fe o amb l’Església, un temps de debat o tertúlia... Aquestes dinàmiques totalment legítimes com a altres «portes» per iniciar un procés d’acostament a la fe no són contemplades en aquesta oferta. L’opció està motivada.
- El sentit d’aquesta opció és el següent: la finalitat primordial d’aquestes trobades és que els assistents puguin establir, si volen, aquest vincle intel·lectiu i afectiu amb Jesucrist com a persona viva. Altres finalitats poden distorsionar o impedir aquest fi principal. Per exemple, convé descartar d’entrada l’ambigüïtat de qui busca fer vida social o bé un grup de discussió teòrica.
- La continuació del procés –en la segona fase catequètica– certament haurà de tendir a fomentar també uns lligams de comunitat. Però és molt diferent si aquesta segona fase està

edificada sobre una mínima relació fonamental amb Jesús establerta autònomament per cada membre del grup.

- D'aquí el mateix eslògan de les trobades *Vine i veuràs* inspirat en la invitació de Jesús als seus primers deixebles (Jn 1,39). Es convida a escoltar, a «entrar» en una experiència espiritual. Es demana preferentment un actitud de receptivitat i d'implicació vital. Això ha de quedar clar en la propaganda i en les invitacions persona a persona.

3. Opció preferencial per la voluntat

- És un clàssic de la història de la teologia i de l'espiritualitat: ¿Què és primer: conèixer Déu per a estimar-lo o estimar-lo per a conèixer-lo? Ja sabem que la resposta és l'existència d'una circularitat i d'una alimentació mútua entre les dues dimensions, la intel·ligència i la voluntat, el conèixer i l'estimar. Però de tant en tant una determinada metodologia pot posar un cert èmfasi en una de les dues dimensions sense descuidar òbviament l'altra.
- Aquests guions donen una prioritat al moviment de la voluntat per part del qui rep la proposta. Per això de manera progressiva i sempre raonada s'introdueixen exercicis en què, en certa manera, la voluntat va un pas per endavant, com, per exemple, la invocació senzilla de l'Esperit Sant o el deixar ressonar una frase de Jesús en la pròpia interioritat.
- D'alguna manera el que es proposa en aquests guions és una mena d'iniciació a l'experiència cristiana *per immersió*, en el sentit que es convida els assistents a entrar en la dinàmica viva d'acollir les paraules de Jesús com dites ara i aquí dirigides als presents.

4. Punt de contacte antropològic

- Seguint el geni catòlic, la proposta de Jesucrist com a salvador en aquest guions es planteja a partir d'establir un pont amb anhels, necessitats i experiències humanes.
- Uns quants guions parteixen de *desitjos o anhels positius* de la persona: la set de sentit (núm. 1), el desig de néixer de nou (núm. 2). D'altres guions parteixen de desitjos i necessitats d'alliberament o reestructuració o guarició de la persona (núm. 3 i núm. 4).
- Un altre grup de guions incideixen en l'establir la relació amb Déu o Jesucrist com obertura humana que va més enllà d'un mateix (núm. 7 i núm. 10). D'altres emfasitzen un missatge positiu sobre l'acceptació radical que Déu ens ofereix (núm. 11: *Estima'm tal com ets*).
- N'hi ha d'altres que parteixen d'experiències antropològiques més marcades per la vulnerabilitat o per la necessitat de reconciliació (núms. 5, 6, 8, 9 i 12). Si s'atén a aquests darrers podria fer la impressió que només s'aprofita per presentar Déu a partir de les debilitats humanes. En cap moment s'ha volgut entrar en aquest joc fàcil. L'horitzó del plantejament està

dintre de la visió positiva i esperançada de l'antropologia teològica cristiana. Però també és cert que vivim en una època molt marcada per la crisi i les experiències de finitud i de fragilitat. D'altra banda Jesús mateix es presenta també com el gran acollidor de pobres, febles i malalts (Mt 11, 28-30).

- D'altra banda tampoc correspon a uns guions de primer anunci presentar la visió orgànica integral de la antropologia teologia catòlica. Això és més propi de la catequesi posterior. Cal saber prendre'ls com el que són: un primer toc per a despertar l'interès per Jesús, uns ponts llençats des d'un riba a l'altra. Hi ha més ponts i amb més matisos. Aquests no són els únics, però són útils.

5. La força kerigmàtica de l'Evangelí

- A diferència dels cursos de formació bíblica en què els participants son iniciats didàcticament i progressivament en una lectura científica i sanament crítica dels textos bíblics, el mètode aquí proposat és el d'una senzilla iniciació a la *lectio divina* sense pressuposar ni una fe consolidada ni uns determinats coneixements bíblics. Es deixa per a més endavant –en la fase catequètica posterior– la iniciació a l'aproximació científica a la Bíblia i es proposa una primera aproximació, si es vol, més ingènua o fresca del Jesús present en l'Evangelí.
- Es busca fonamentalment que ressoni la força kerigmàtica de l'Evangelí. És a dir, aquella capacitat que té la bona notícia cristiana de trucar fortament en el cor dels oients. Allò de Pau: «Perquè no m'avergonyeixo de l'Evangelí, que és poder de Déu per a salvar tots els qui creuen, primer els jueus, i després els dels altres pobles» (Rm 1,16).⁶
- La forma de fer ressonar l'Evangelí que proposen aquests guions es basa d'alguna manera en el que teològicament s'anomena la sacramentalitat de la Paraula.⁷ El papa Benet XVI animava els teòlegs a seguir reflexionant sobre l'eficàcia sacramental que té la mateixa proclamació de la Paraula de Déu. Això que té el seu moment de major eficàcia en la litúrgia de la Paraula de l'Eucaristia,⁸ té un primer ressò harmònic en el senzill fet de proclamar una pàgina de l'Evangelí en una trobada de primer anunci.
- Tampoc aquí no es tracta d'entrar en una rivalitat entre els partidaris de la sacramentalitat de la Paraula i els partidaris de la sacramentalitat del sagrament, valgui la redundància.

6 La teologia del kerigma té una literatura extensíssima. Només a tall indicatiu indiquem tres fonts: K. RAHNER – K. LEHMANN, «Kerigma y dogma», a *Mysterium Salutis. Manual de teología como historia de salvación*, vol. I, Madrid: Cristiandad ²1974, 686-704; E. SIMONS, «Kerigma» a *Sacramentum Mundi, Enciclopedia Teológica*, vol. IV, Barcelona: Herder ²1977, cols. 193-199; i M. TIBALDI, *Kerigma e atto di fede nella teologia di Hans Urs von Balthasar*, Roma: Editrice Pontificia Università Gregoriana 2005.

7 Cf. BENET XVI, *La Paraula del Senyor (Verbum Domini)*, 56.

8 Cf. CONCILI VATICÀ II, *Constitució sobre la Sagrada Litúrgia (Sacrosanctum Concilium)*, 7.

Sinó al contrari, veure com una va encaminada necessàriament cap a l'altra. Ens en dona la pauta el gran teòleg Karl Rahner:

Justament perquè la paraula (de Déu) sols aconsegueix el seu grau més alt d'actualització en el sacrament, però tendint sempre a tal grau, té sempre incoativament aquest caràcter de paraula eficaç.⁹

- La tria dels dotze textos del Nou Testament és, en certa manera, aleatòria. Aquí és aplicable allò de que qualsevol pàgina de l'Evangelí inclou tot l'Evangelí, i molt especialment quan es tracta de presentar la punta més kerigmàtica de l'Evangelí: l'amor de Déu revelat i ofert en Jesús, ara i aquí, a través del mateix missatge que ho anuncia.
- En aquesta proposta dominen textos del quart Evangelí relatius especialment a encontres personals amb Jesús: la samaritana (núm. 1), Nicodem (núm. 2), Llätzer (núm. 5), Maria Magdalena (núm. 6). També hi ha altres pàgines més cristocèntriques –l'atracció universal de Jesús des de la creu (núm. 4), la set del crucificat (núm. 11)– i el do de l'Esperit Sant que propicia l'experiència del perdó (núm. 9).
- De l'Evangelí de Lluc se'n prenen tres moments força clàssics: el fill pròdig (núm. 8), l'Anunciació a Maria (núm. 11) i el Baptisme de Jesús (núm. 12). L'escena del cec de Jericó de Marc (núm. 3), i el famós truc a la porta de Jesús de l'Apocalipsi (núm. 7) completen l'oferta.
- Òbviament queden dotzenes de pàgines del Nou Testament que poden constituir l'eix de més guions de primer anunci. Fins i tot l'esquema que es proposa aquí pot inspirar nous guions a partir de tantes escenes evangèliques: els deixebles d'Emaús, el cec de naixement, el jove ric... i tantes i tantes pàgines amb tota mena de guaricions i alliberaments obrats per Jesús, amb la forta càrrega simbòlica que contenen referida a l'alliberament que ara i aquí Jesucrist pot començar a suscitar en aquell que per la fe l'acull en el missatge que l'anuncia.

6. Importància de la verbalització

- Una especial explicació requereix el paper que es confia en aquests guions –sempre de forma progressiva i raonada– a la pregària verbalitzada espontàniament pels assistents. Per una banda en la renovació postconciliar es van fomentar les formes de pregària mental o de reflexió meditativa que volien superar el pietisme preconiliar. Per altra banda la pregària oral ha quedat associada a formes de religiositat popular com el rosari. I a més la pregària espontània en grup sovint està associada a l'estil de les sectes pentecostals.
- Tanmateix cal aplicar aquí aquella dita del «tot és bo amb mesura». Antropològicament parlant la verbalització lliure i espontània adreçada a Déu, si brolla lliurement d'un cor

⁹ K. RAHNER, «Palabra y Eucaristía», a *Escritos de Teología III*, Madrid 1961, 357. Citat per S. PIÉ-NINOT, «Teología de la Palabra de Dios e Iglesia», a *Gregorianum* 89, 2 (2008), 362.

humil i en un context discret i acollidor, té una gran força de personalització i d'encarnació del procés de fe.

- Per això en aquest guions de manera progressiva i delicada s'introdueix la possibilitat de la verbalització lliure dels assistents. Cal saber fer-ho amb suavitat i tacte. És important. Té la seva eficàcia.

III. Esquema bàsic de cada guió

Tal com es pot veure amb un simple cop d'ull aquests guions tenen una mateixa estructura, uns passos que són fonamentalment els mateixos amb petites modulacions al llarg de les sessions. Fem ara una presentació de l'esquema bàsic comú a tots els guions.

1. Ambientació

- Es tracta de preparar un lloc acollidor i prou ampli on les persones s'hi trobin a gust.
- Hi ha tres possibilitats:
 - Una sala parroquial
 - La capella del Santíssim
 - Un domicili particular
- Ambient recollit:
 - llum graduable
 - icona o creu (o imatge videoprojectada)
 - tauleta amb una Bíblia
 - llantions estil Taizé i flors
 - cadires (o bancs) en disposició circular
 - aparell reproductor de CD
- Quan els assistents arriben al lloc ja està sonant:

Música d'ambientació

2. Petit ritual d'inici

Sentit d'aquest moment

- Un petit gest que crea un cert clima d'expectació i marca l'inici de la trobada.

Com fer-ho

S'abaixa la intensitat de la llum.

Comença a sonar una *música d'inici* de fons.

S'encenen alguns llantions.

3. Benvinguda

Sentit d'aquest moment

- Acollida càlida creant un clima proper i distès.
- Ajuda a desactivar els qui puguin venir amb recels, dubtes, distància o prevenció.

Com fer-ho

- Veure els suggeriments per al guió núm. 1.

4. Temps per entrar en una actitud receptiva

Sentit d'aquest moment

- Crear un llindar que ajudi a passar del brogit exterior a la interioritat.

Com fer-ho

- Diverses possibilitats:

a) Convidar a una estona de silenci.

- motivada amb algunes indicacions prèvies (sobre respiració, per exemple).
- i acompanyada d'una *musica de relaxació*.

b) Oferir un exercici guiat de relaxació.

- En els guions s'opta per la possibilitat a).

5. Invocació de l'Esperit Sant

Sentit d'aquest moment

- És l'Esperit Sant qui fa possible la presència de Jesucrist, ara i aquí, a través de la proclamació d'una pàgina de l'Evangelí.
- Invocar-lo és la manera humana d'obrir-s'hi.

Com fer-ho

- Breu motivació de l'animador de la trobada.
- Cant d'invocació a l'Esperit Sant.
- Invitació a la invocació personal lliure (introduïda progressivament a partir del guió núm. 3).

6. Proclamació de l'Evangelí

Sentit d'aquest moment

- És el centre generador de la trobada.
- És el que possibilita l'apropament viu a Jesucrist per la mediació de la Paraula.
- Entra en joc la força kerigmàtica, germinalment sacramental o performativa de la proclamació de la Paraula de Déu.

Com fer-ho

- Proclamació tranquil·la i clara.
- To natural.
- Marcant bé les pauses que permeten seguir bé i interioritzar l'escena.
- Amb expressivitat.

7. Ressonància

Sentit d'aquest moment

- És el moment d'invitar les persones assistents a establir un apropament viu a Jesucrist a partir de la presència i oportunitat que ha generat la proclamació de l'Evangelí.
- Es tracta d'un petit parlament de no més de 10 minuts que aproxima a la sensibilitat actual i a la psicologia dels assistents i deixata la força kerigmàtica de la Paraula, i motiva les ganes d'establir contacte amb Jesús.
- El membre de l'equip laïcal que fa aquesta ressonància està recollint la força germinalment sacramental del text i oferint-la als presents.

Com fer-ho

- Cada guió conté una pauta detallada de la ressonància.
- Cal evitar la lectura de la pauta proposada.
- Es tracta d'adaptar-la, assimilar i dir-la de la manera més natural possible.
- *Tempo* de dicció tranquil.

8. Testimoni de trobada personal amb Jesucrist

- Element complementari optatiu a l'inici de la ressonància.
- Sugerit als guions nùms. 2, 6 i 10.

Sentit d'aquest moment

- El relat senzill, alegre i decidit de la pròpia trobada amb Jesucrist és un element que provoca identificació en els assistents.
- Veure pauta per a aquest tipus de testimoni a l'Apèndix final.
- Criteri per a introduir aquest testimoni:
 - No a cada guió, sí de tant en tant.
 - Que es disposi de testimonis creïbles i ben entrenats a fer-ho (màxim 10 minuts).

9. Ressonància personal guiada

Sentit d'aquest moment

- És el moment efectiu en què la persona assistent a la trobada es queda interiorment sola, adreçada, si vol, a establir la relació dialogal amb Jesús.
- L'experiència ha mostrat que en general els assistents prefereixen que les pautes de ressonància personal les vagi dient una veu de mica en mica progressivament. Cosa que es fa tot deixant uns intervals amb *musica de ressonància*.

Com fer-ho

- En un requadre ben clar s'indiquen a cada guió les pautes per a aquesta ressonància personal guiada i el temps aproximat de cada interval.

10. Invitació a la verbalització espontània

- Element introduït a partir del guió núm. 4.

Sentit d'aquest moment

- La verbalització en veu alta de la frase adreçada a Jesucrist feta amb humilitat i en un clima de confiança ajuda a personalitzar i concretar l'apropament viu a Ell.

Com fer-ho

- Indicacions en el guió núm. 4.

*** Suport de tots a la verbalització lliure de diversos assistents**

- Element introduït a partir del guió núm. 6.

Sentit d'aquest moment

- És una forma d'acollir la verbalització feta per un membre del grup.

Com fer-ho

- Indicacions en el guió núm. 6.

11. Cant

- En el darrer apartat d'aquest llibre hi ha el text complet i les partitures de tots els cants que s'indiquen als guions. Igualment, a la contracoberta podeu trobar el CD amb l'enregistrament de tots ells.

Sentit d'aquest moment

- La cançó breu i reiterativa –del tipus jaculatòria o «*mantra*» cristià– és una forma de facilitar la pròpia verbalització de cada un dels assistents a més de crear un element comú.

Com fer-ho

- Anunci i motivació del cant. Es diu la lletra clarament.
- Escoltar la frase cantada per un solista (o, si això no és possible, s'escoltarà l'enregistrament del CD).
- Afegir-s'hi lliurement.

12. Moment de pregària d'intercessió

- Element introduït a partir del guió núm. 8.

Sentit d'aquest moment

- Havent donat prioritat a l'encontre personal amb Jesucrist és el moment d'incorporar la pregària pels altres.

Com fer-ho

- Veure indicacions al guió núm. 8.

13. Parenostre

- Introduït a partir del guió núm. 9.

14. Cant conclusiu optatiu

- Introduït en el guió núm. 8.

Sentit d'aquest moment

- Si la trobada no s'ha allargat més d'una hora pot ser adient un cant que té la funció de reblar l'experiència i concloure.

15. Temps per a comentaris i reaccions dels assistents

Sentit d'aquest moment

- És el moment en què es dona la paraula als assistents perquè opinin sobre què els ha semblat l'oferta i com s'hi han trobat.

Com fer-ho

- L'animador o moderador ha de procurar que les intervencions es limitin a expressar com s'hi han trobat els assistents, i si els ha resultat interessant. Amb suavitat però amb fermesa ha de reconduir aquelles intervencions que derivin cap altres temes com comentaris genèrics sobre la pregària, sobre l'Església o sobre altres pràctiques religioses...

16. Avisos finals

Sentit d'aquest moment

- Últimes paraules de comiat per recordar la data de la pròxima trobada.
- Es convenient insistir, sobretot a les primeres trobades, que els assistents hi convidin amics, familiars i coneguts.

Com fer-ho

- Veure pauta al guió núm. 1.

IV. Aspectes complementaris

1. L'equip laïcal animador de les trobades

- Tal com ja s'hi ha fet esment diverses vegades, aquest guions suposen l'existència d'un equip laïcal al darrera.
- Principals tasques o rols:
 1. *Animador/a* de la sessió
 - És el rostre i la veu que va conduint la sessió. Cal que aprengui a fer-ho amb naturalitat, simpatia i diversitat de recursos. Sempre que intervé, els assistents ja saben que és per a indicar un nou pas en la trobada.
 - Aquest mateix animador/a, si no es disposa de més persones preparades, també pot assumir la tasca de fer les *ressonàncies* (núms. 5 i 6).
 2. Encarregat de fer les *ressonàncies* (núms. 5 i 6)
 - Persona amb carisma comunicador, o bé perquè el té de natural, o bé perquè aprèn a fer-ho.
 3. *Lector/a* del text evangèlic i d'altres textos (pregària d'acceptació de Jesucrist núm. 4; pregària del perdó núm. 9 i text *Estima'm tal com ets* núm. 11).
 - Veu agradable.
 - Capacitat de llegir amb pauses i expressivitat.
 4. El *testimoni*:
 - Invitats diferents en algunes sessions –no cal que siguin persones del mateix equip– per a donar un breu testimoni de com va ser la seva trobada personal amb Jesucrist.
 5. *Cantor i músic*:
 - Canta una vegada la frase bíblica i invita a tothom a afegir-s'hi.
 - Si no es disposa de cantor ni de músic es pot usar el recurs de posar el CD «Vine i Veuràs» amb les cançons apropiades, que es troba al final d'aquest volum. En trobareu les partitures a la pàgina 163.
 6. Encarregat de la *música i de la llum*:
 - Posa i treu la música de fons.
 - Posa les cançons en CD si no es disposa de cantor.
 - Té cura dels canvis en la intensitat de la llum.

7. *Consiliari* acompanyant de l'equip:

- En la bona tradició dels moviments d'Acció Catòlica, el consiliari aconsella i acompanya sense privar el protagonisme principal dels laics.
- El criteri per a la repartició de tasques no ha de ser que tothom pugui intervenir en algun moment, sinó que el primer anunci arribi als cors dels assistents. Amb humilitat i esperit de servei aquells qui tinguin el carisma de la paraula comunicativa han d'assumir els rols més decisius.

2. **Petita comunitat de suport**

- Com s'ha dit abans (veure II, 3) aquest mètode és en certa manera una iniciació a l'experiència cristiana *per immersió*. En aquest sentit hi ajuda el fet que hi hagi un grupet de gent de parròquia, comunitat o moviment que assisteix a les trobades amb la missió de donar suport espiritual a l'equip i ajudar a crear un clima comunitari.
- La tasca d'aquesta comunitat de suport és fonamentalment discreta i silenciosa. Consisteix a pregar interiorment pels qui intervenen i per tots els assistents, a fi que l'Esperit Sant doni encert als comunicadors de l'Evangelí i toqui els cors dels receptors del missatge.
- Aquest grup de creients ha de tenir molt clar que en els moments en què els assistents són convidats a verbalitzar ells en principi no han d'intervenir. I en tot cas ho faran de forma molt breu i discreta. Les pregàries llargues i ben elaborades inhibirien els qui tot just comencen o recomencen.

3. **L'escenografia i l'ambientació**

- Aquesta metodologia opta per moure's en l'àmbit del clarobscur o del també anomenat *entre dues llums*. És l'àmbit per una banda del teatre i del cinema, és també l'àmbit d'una capella recollida. És el clima de mitja penombra que permet aflorar el món intern de les emocions i del subconscient. És l'atmosfera ja de tots ben coneguda i validada a través de la pregària de Taizé.
- Aquesta opció és adient al caràcter de la metodologia de temps breu i intens i adreçat preferentment a la voluntat. En efecte, és lògic que les metodologies de temps llarg i discursiu demanin llum i possibilitat d'escriure còmodament. No és aquest el cas de les trobades que aquí es proposen en les quals les indicacions –d'altra banda ben clares i visibles– en el guió a propòsit d'abaixar o apujar la llum de la sala tenen un paper justificat i eficaç.
- A més del divers clímax creat per la intensitat de la llum ambiental altres elements escenogràfics recomanats a l'inici del primer guió encara que molt elementals compleixen també la seva funció simbòlica tot parlant als sentits: la Bíblia oberta de bat a bat, la icona o la creu, els llantions, la safata amb aigua i pètals de flor o llantions surant...

4. Les músiques de fons

- La música té una gran capacitat d'obrir la sensibilitat i predisposar l'esperit a una determinada activitat. També en aquests guions està previst diversos moments d'ús del fons musical. La música de fons ha de ser com l'àrbitre dels partits de futbol: el millor és que exerceixi la seva funció sense que es noti.
- Hi ha diversos tipus de música segons el moment de la trobada:
 - a) Musica *ambiental* mentre la gent arriba al lloc de trobada: pot ser música més informal, no necessàriament «espiritual».
 - b) Musica *d'inici*: pot tenir més personalitat i cridar l'atenció per ella mateixa. Ha de dir: «Nois, comencem!». Música vibrant, exultant, alegre, brillant, tonificant.
 - c) Música de *relaxació* i música de fons durant *la ressonància* personal guiada. El criteri per triar aquesta música no ha de ser pas «la música que a mi m'agrada», ni una música «molt bona», ni molt coneguda ... perquè distraurà als assistents. Ha de ser una música atmosfèrica, paisatgística, més de textures i ambients que de melodies clares i distintes. Que no hi hagi veu humana, ni instruments solistes molt destacats que no cridi l'atenció, que no es noti.¹⁰

5. Les cançons

- Les cançons en aquests guions tenen un paper bàsicament funcional. Es tracta d'un element que té una triple finalitat:
 - Una primera implicació dels assistents en la dinàmica de la trobada.
 - Una verbalització personal inicial.
 - Un sentit comunitari.
- Hi ha dos tipus de cançons:
 - La invocació inicial a l'Esperit Sant.
 - La frase en la qual ressona l'essencial del text evangèlic proclamat. Són frases breus, com jaculatòries o «mantres» cristians.
- Són cants breus, frases curtes i de melodia fàcil d'aprendre. Han de facilitar la implicació de persones que normalment no canten. D'aquí la simplicitat i elementalitat d'aquests cants. No s'hi ha de buscar la qualitat tècnica o estètica sinó la capacitat de propiciar un primer acostament.

¹⁰ A tall d'exemple suggerim el tipus de música que fa John Barry, evidentment exceptuant les seves bandes sonores de pel·lícules conegudes.

- L'animador sempre vetllarà perquè ningú no se senti obligat a cantar si no ho desitja, però també animarà a fer-ho amb suavitat i simpatia.
- El text complet i la partitura dels cants es troben a l'apèndix de la plana 161; al final del llibre s'inclou un enregistrament de tots ells en el CD «Vine i veuràs».

6. Els silencis

- L'espai de silenci –amorosit amb una música de fons– és un moment important en què cada un dels assistents té a les mans la pròpia gestió del seu temps i del seu món interior. Temps personal per a invocar l'Esperit Sant, temps per a deixar ressonar les paraules de Jesús fins que es converteixin en un diàleg espontani amb Ell, i temps per a adreçar en veu alta aquest mateix diàleg si es vol.
- ¿Quan cal acabar un silenci o quan es convenient perllongar-lo? És tot un art que s'aprèn amb la pràctica la gestió de la durada dels silencis per part de l'animador de la trobada. És quelcom que es capta en l'ambient: si la gent estan concentrats i gaudint d'aquest espai personal o si algú comença a bellugar-se a la cadira, a mirar al sostre i a estossegar.
- Demanen un especial tacte la gestió dels silencis oberts a les intervencions lliures (invocació de l'Esperit Sant, verbalització, i pregària dels fidels). Criteris per a aquests casos:
 - Cal saber «resistir» els silencis. No passa res si ningú no intervé.
 - En cas de dubte sempre és millor deixar una mica més de silenci que no pas tallar-lo.
 - Cal donar prioritat a les intervencions dels assistents. Ells són els protagonistes principals de les intervencions lliures al seu ritme.
 - Només de tant en tant el silenci pot ser omplert amb intervencions dels membres de l'equip –o de la comunitat de suport– però sempre de manera molt breu i discreta.

V. La continuïtat: els itineraris de (re)iniciació cristiana d'adults

- En cas d'obtenir una resposta positiva al primer anunci per part del destinatari o destinataris, el que procedeix és l'oferta d'un itinerari d'iniciació cristiana d'adults. El primer anunci com ja s'ha dir repetides vegades, és el primer pas, és a dir, l'element desencadenant d'un procés, el procés global i complex de l'evangelització.
- L'element següent al primer anunci és un temps llarg: *l'itinerari de la iniciació cristiana d'adults*. Aquest itinerari ha de durar un mínim de dos anys i un màxim de quatre. Se sap quan comença (per exemple, amb una inscripció formal de l'interessat) i quan acaba (per exemple, amb una renovació solemne de les promeses del baptisme celebrada a la parròquia durant el temps pasqual del darrer any).

- Com en la majoria de les ocasions, els destinataris que s'inscriuen a aquest itinerari són cristians adults que en principi van rebre ja els sacraments de la Iniciació Cristiana (Baptisme, Confirmació i Eucaristia) en la seva tendra infantesa o adolescència, però que no van arribar a personalitzar la seva fe en Jesucrist com a Salvador; aquest itinerari rep també, amb raó, el nom d'itinerari de *reiniciació* cristiana d'adults.
- Sols ens resta l'espai per fer un elenc dels ingredients que ha de tenir un itinerari de reiniciació cristiana d'adults, entès com un *temps llarg* d'iniciació als aspectes fonamentals de la fe cristiana. Aquests ingredients són molt semblants als del catecumenat per a no batejats.¹¹
 - Un temps per a consolidar l'*opció fonamental per Jesucrist*, que assegurí l'autenticitat de la conversió a ell i ensenyi el diàleg amb ell: iniciació a la *pregària personal* a partir fonamentalment de l'Esclatpura.
 - Un temps per a la recepció de la *catequesi bàsica*. El temari indicatiu pot abraçar aquests aspectes:
 - ♦ L'obertura de l'ésser humà a una possible revelació. El cristianisme i les religions.
 - ♦ La revelació bíblica: Antic i Nou Testament.
 - ♦ Historicitat i gènere literari dels evangelis.
 - ♦ La fe com a acceptació de la revelació: fe fiducial, fe doctrinal, fe pràctica sacramental i fe pràctica moral. Fe i raó. Fe i ciència.
 - ♦ L'Església com a Tradició viva. Servei de la Paraula, servei de la litúrgia i servei de la caritat.
 - ♦ El Credo; la Trinitat, la creació, la història de la salvació, nocions fonamentals de cristologia, eclesiologia i escatologia.
 - ♦ Els sacraments.
 - ♦ La vida moral del cristià en allò personal i social.
 - Un temps per a propiciar i verificar la *conversió moral*: és a dir, les exigències concretes del seguiment de Jesucrist en un canvi real de vida que comprèn les accions, les actituds, les conviccions, els sentiments i els hàbits de la persona.
 - Un temps per a propiciar de manera progressiva l'experiència inicial de *vida de comunitat cristiana* basada en la pregària de grup, la preocupació sol·lícita dels uns pels altres, l'amor fratern après en el grup dels que reben la iniciació sota la conducció d'un *catequista acompanyant*.

11 Cf. *Ritual de la iniciació cristiana d'adults* (RICA), Editorial Balmes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1985; *Catecumenat d'adults. Les celebracions litúrgiques* (Dossiers CPL 120), CPL: Barcelona 2011; D. BOROBIO, *Catecumenado para la evangelización*, Madrid: San Pablo 1997.

- Un temps per a la *iniciació mistagògica a l'Església* com a sacrament universal de salvació i a les accions litúrgiques com a accions de Jesucrist en la seva Església: els sacraments, especialment, l'Eucaristia dominical. També iniciació a la Litúrgia de les Hores i a les celebracions de la Paraula i les paralitúrgies (com el lliurament de la Bíblia i la creu al principi de l'itinerari). Un temps que culminarà amb la solemne renovació de les promeses del baptisme a la Pasqua de l'últim any.
- La iniciació al *compromís eclesial i social*, segons els carismes i vocació de cada membre –amb la corresponent oferta de les formes organitzades d'apostolat– creiem que és millor fer-la quan s'ha acabat l'itinerari; és a dir, a partir del moment en què els qui han acabat el procés d'iniciació decideixen continuar com a cèl·lula cristiana a la qual s'ha d'oferir arrelament eclesial i acompanyament pastoral. De totes maneres, és bo que vers el final de l'itinerari s'anunciï ja la dimensió operativa en la qual la fe en Jesucrist s'ha de concretar.

Per acabar la presentació d'aquest materials vull expressar un sincer i extensiu agraïment a tots els laics i laiques dels successius equips de *Tornar a Creure* (Sant Ramon de Penyafort 2002 – Casal Loiola 2013) que amb la seva recepció d'aquest guions, amb el seu ús i amb les seves observacions han contribuït a donar-los la seva forma actual.

Xavier Morlans

Barcelona, 14 de setembre de 2013
Festa de l'Exaltació de la Santa Creu